

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny Arkusz pokazowy
<i>Przedmiot:</i>	Język polski Arkusz 2. Wypracowanie
<i>Poziom:</i>	Poziom podstawowy
<i>Formy arkusza:</i>	MPOP-P2-100, MPOP-P2-300, MPOP-P2-400, MPOP-P2-660, MPOP-P2-Q00
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	18 marca 2022 r. Aktualizacja – 30 marca 2022 r.

Ogólne zasady oceniania wypracowania

1. W wypracowaniu nie jest wymagane omawianie utworów literackich w porządku chronologicznym ani w porządku przedstawionym w temacie, tj. lektura obowiązkowa, inny utwór literacki, konteksty. Zdający powinien zrealizować temat zgodnie z przyjętą przez siebie koncepcją.
2. Zdający może zrealizować temat w wybranej przez siebie formie wypowiedzi, np.: rozprawka, szkic krytyczny, przemówienie, list otwarty, artykuł, esej, pod warunkiem że będzie to **wypowiedź argumentacyjna**.
3. Jeżeli zdający nadaje tytuły lub śródtytuły pracy lub jej poszczególnym częściom, to bierze się je pod uwagę przy ocenie pracy, np. przy ocenie spójności. Tytuły i śródtytuły wlicza się do ogólnej liczby wyrazów.
4. W wypracowaniu powinny znaleźć się co najmniej dwa argumenty. Przywołanie utworu literackiego w formie streszczenia nie jest argumentem.
5. Zdający musi w wypracowaniu wykorzystać dwa konteksty, ale nie musi odwoływać się do dwóch różnych typów kontekstów, np. jeden kontekst filozoficzny, drugi – historyczny; mogą być to dwa konteksty z tej samej kategorii.
Jeżeli zdający przywoła w wypracowaniu lekturę obowiązkową jako kontekst i popełni błąd kardynalny, to praca zostanie oceniona na 0 punktów.
6. Wszystkie wyrazy napisane przez zdającego składają się na sumę wyrazów w wypracowaniu. Jeżeli zdający napisze rozdzielnie wyraz, który powinien napisać łącznie, to liczymy go jako dwa wyrazy. Liczbę wyrażoną cyframi traktujemy jako jeden wyraz.
7. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna (w rozumieniu czytelności zapisu), egzaminator oceni ją na 0 punktów.
8. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), egzaminator przyzna 0 punktów w każdym kryterium.
9. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż 300 wyrazów, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: *Spełnienie formalnych warunków polecenia oraz Kompetencje literackie i kulturowe*. W pozostałych kryteriach egzaminator przyzna 0 punktów.
10. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego zdającego, wówczas egzamin z języka polskiego, w przypadku takiego zdającego, zostanie unieważniony.
11. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

Zadanie 17. (0–35)

Wybierz **jeden** z poniższych tematów i napisz wypracowanie.

- W wypracowaniu **rozważ problem** podany w temacie. Przedstaw również **swoje zdanie** i je **uzasadnij**.
- W rozważaniach przedstaw **argumenty**, odwołując się do **utworów literackich** wskazanych w temacie oraz do wybranych **kontekstów** (np.: historycznoliterackiego, literackiego, biograficznego, kulturowego, religijnego, mitologicznego, biblijnego, historycznego, filozoficznego, egzystencjalnego, politycznego, społecznego).
- Jednym z utworów literackich musi być **lektura obowiązkowa** wybrana spośród lektur wymienionych na stronach 2. i 3. tego arkusza egzaminacyjnego.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej **300 wyrazów**.

Temat 1.

Podróżowanie jako sposób na poznanie świata i samego siebie.

W pracy odwołaj się do:

- **wybranej lektury obowiązkowej¹**
- **innego utworu literackiego**
- **wybranych kontekstów.**

Zakres merytoryczny problemu sformułowanego w temacie:

1. Rozumienie pojęć:

- podróżowanie rozumiane w sensie fizycznym i/albo metaforycznym
- poznanie świata – nie wystarczy opisanie świata, wymagana jest refleksja wynikająca z doświadczania nowych np. miejsc, ludzi
- poznanie siebie rozumiane jako np. poznanie własnej osobowości, świata wyznawanych wartości, wierności ideom, odkrywanie własnej tożsamości.

2. Stopień realizacji tematu

a) Pełna realizacja tematu obejmuje:

- podróżowanie
- poznanie świata
- poznanie samego siebie.

b) Minimalna realizacja tematu obejmuje:

- podróżowanie jako sposób na poznanie świata
ALBO
- podróżowanie jako sposób na poznanie samego siebie.

¹ 25 marca 2022 r. CKE opublikowała aktualizację [Informatora o egzaminie maturalnym z języka polskiego jako przedmiotu obowiązkowego \(część ustna oraz część pisemna na poziomie podstawowym\) od roku szkolnego 2022/2023](#). W zaktualizowanym dokumencie doprecyzowano, że:

- w tematach wypracowania lektura obowiązkowa to utwór epicki albo dramatyczny
- w wypracowaniu zdający może odwołać się do utworu poetyckiego jako innego utworu literackiego.

Druga część tematu wypracowania otrzymała zatem brzmienie:

W pracy odwołaj się do:

- **wybranej lektury obowiązkowej – utworu epickiego albo dramatycznego**
- **innego utworu literackiego – może to być również utwór poetycki**
- **wybranych kontekstów.**

3. Lektura obowiązkowa – dowolna lektura obowiązkowa ilustrująca zagadnienie sformułowane w temacie.

Temat 2.

Miłość – inspiruje, ale czasem podcina skrzydła.

W pracy odwołaj się do:

- wybranej lektury obowiązkowej²
- innego utworu literackiego
- wybranych kontekstów.

Zakres merytoryczny problemu sformułowanego w temacie:

1. Rozumienie pojęć:
 - miłość postrzegana jako np. partnerska, rodzicielska, platoniczna, romantyczna, zmysłowa, do ojczyzny, ludzkości, Boga
 - inspirowanie rozumiane jako np. impuls do tworzenia, działania, natchnienie kogoś do czegoś
 - podcinanie skrzydeł rozumiane jako np. ograniczanie, zniechęcanie, pozbawianie entuzjazmu i woli życia.
2. Stopień realizacji tematu
 - a) Pełna realizacja tematu obejmuje:
 - miłość
 - inspirację
 - podcinanie skrzydeł.
 - b) Minimalna realizacja tematu obejmuje:
 - miłość jako siłę inspirującą
ALBO
 - miłość jako siłę zniechęcającą.
3. Lektura obowiązkowa – dowolna lektura obowiązkowa ilustrująca zagadnienie sformułowane w temacie.

² 25 marca 2022 r. CKE opublikowała aktualizację [Informatora o egzaminie maturalnym z języka polskiego jako przedmiotu obowiązkowego \(część ustna oraz część pisemna na poziomie podstawowym\) od roku szkolnego 2022/2023](#). W zaktualizowanym dokumencie doprecyzowano, że:

- w tematach wypracowania lektura obowiązkowa to utwór epicki albo dramatyczny
- w wypracowaniu zdający może odwołać się do utworu poetyckiego jako innego utworu literackiego.

Druga część tematu wypracowania otrzymała zatem brzmienie:

W pracy odwołaj się do:

- wybranej lektury obowiązkowej – utworu epickiego albo dramatycznego
- innego utworu literackiego – może to być również utwór poetycki
- wybranych kontekstów.

ZASADY OCENIANIA WYPRACOWANIA

Za napisanie wypracowania zdający będzie mógł otrzymać maksymalnie 35 punktów. Oceniając wypracowanie, egzaminatorzy będą przydzielali punkty w czterech **kryteriach głównych**, tj.:

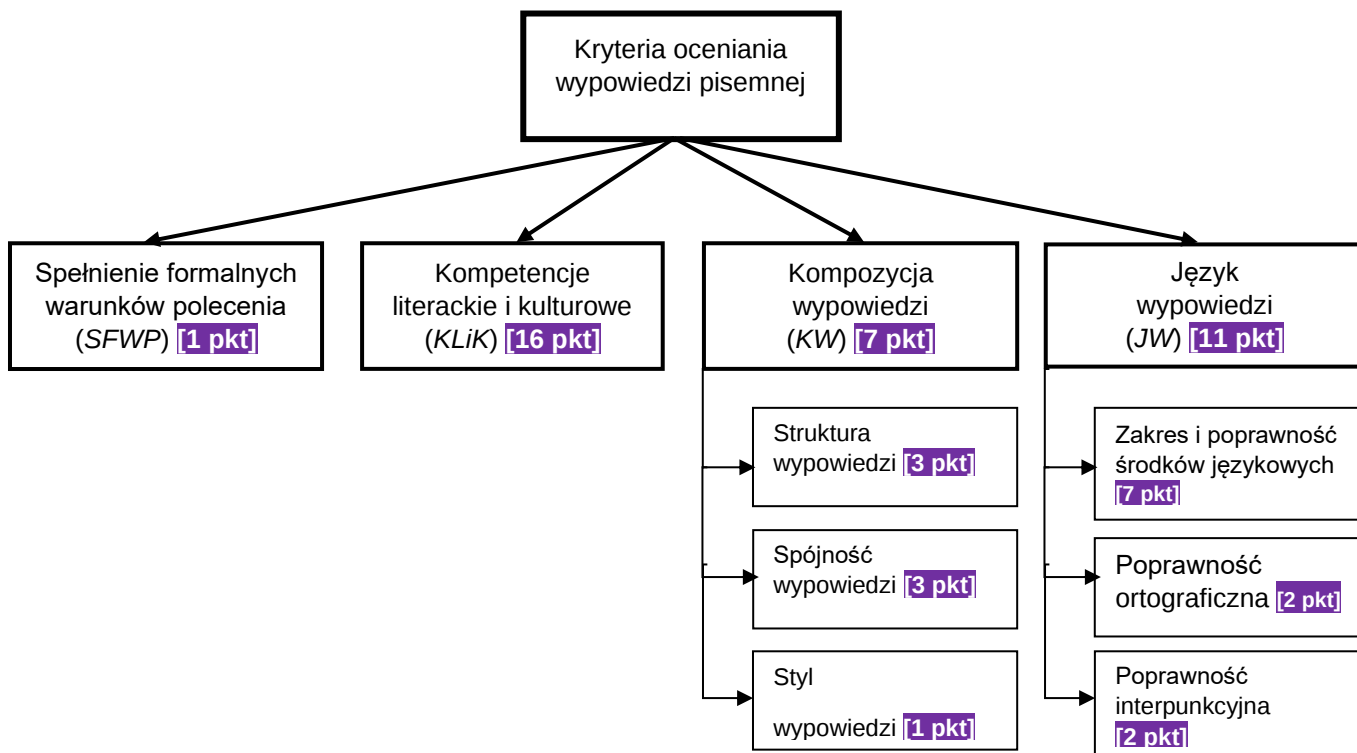
1. spełnienie formalnych warunków polecenia (od 0 do 1 pkt; $\approx 3\%$)
2. kompetencje literackie i kulturowe (od 0 do 16 pkt; $\approx 46\%$)
3. kompozycja wypowiedzi (od 0 do 7 pkt; $= 20\%$)
4. język wypowiedzi (od 0 do 11 pkt; $\approx 31\%$).

W ramach 3. kryterium głównego, tj. „kompozycja wypowiedzi”, egzaminatorzy będą przydzielali punkty w trzech kryteriach składowych, tj.:

- 3a. struktura wypowiedzi
- 3b. spójność wypowiedzi (tj. logika i uporządkowanie wypowiedzi)
- 3c. styl wypowiedzi.

W ramach 4. kryterium głównego, tj. „język wypowiedzi”, egzaminatorzy będą przydzielali punkty w trzech kryteriach składowych, tj.:

- 4a. zakres i poprawność środków językowych
- 4b. poprawność ortograficzna
- 4c. poprawność interpunkcyjna.

1. Spełnienie formalnych warunków polecenia (maksymalnie 1 punkt)

Sprawdzając wypracowanie zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie oceniał, czy:

- nie występuje w nim błąd kardynalny
- w wypracowaniu zdający odwołał się do lektury obowiązkowej wybranej z listy lektur zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym
- wypowiedź w co najmniej jednym fragmencie dotyczy problemu wskazanego w poleceniu
- napisane wypracowanie jest w jakiegokolwiek części wypowiedzią argumentacyjną.

• W wypracowaniu nie występuje błąd kardynalny. ORAZ • W wypracowaniu jest odwołanie do lektury obowiązkowej wybranej z listy lektur zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym. ORAZ • Wypracowanie przynajmniej częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu. ORAZ • Wypracowanie przynajmniej częściowo jest wypowiedzią argumentacyjną.	1 pkt
• Wypracowanie nie spełnia któregośkolwiek z warunków określonych w kategorii „1 pkt”. ALBO • Wypowiedź jest napisana w formie planu albo w punktach.	0 pkt

Uwaga: jeżeli w kryterium *Spełnienie formalnych warunków polecenia* przyznano 0 pkt, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

Wyjaśnienia (kryterium 1. – SFWP)

1. Błąd kardynalny to błąd rzeczowy świadczący o:
 - 1) nieznajomości treści lektury obowiązkowej, do której odwołuje się zdający, w zakresie:
 - a) fabuły, w tym głównych wątków utworu;
 - b) losów głównych bohaterów, w tym np. łączenie biografii różnych bohaterów;
 LUB
 - 2) **całkowicie** nieuprawnionej interpretacji lektury obowiązkowej będącej falsyfikacją danego tekstu.
2. W przypadku lektur obowiązkowych błąd kardynalny może dotyczyć wyłącznie lektur obowiązkowych wskazanych w podstawie programowej jako lektury do omówienia w całości (nie we fragmentach).
3. W wypracowaniu zdający musi odwołać się do lektury obowiązkowej – w zależności od tematu – wskazanej w poleceniu albo wybranej z listy lektur zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym. Odwołanie się zdającego do lektury obowiązkowej oznacza, że co najmniej jedno zdanie o tej lekturze ma charakter analityczny, a nie tylko informacyjny.
 - a) Przykład zdania analitycznego: W *Lałce* to w Zasławku można zobaczyć świetnie funkcjonujące gospodarstwo Prezesowej, która realizowała pozytywistyczne idee pracy organicznej i pracy u podstaw.
 - b) Przykład zdania informacyjnego: W swojej pozytywistycznej powieści pt. *Lałka*

Bolesław Prus ukazuje obraz Warszawy.

Za zdania informacyjne uznaje się również sformułowania będące wyłącznie przepisnymi fragmentami polecenia lub parafrazą polecenia.

4. Jeśli jedyna lektura obowiązkowa jest przywołana lakonicznie, bardziej w kontekście / w nawiązaniu do innego utworu literackiego, który zdający szerzej omawia w wypracowaniu, wówczas przywołanie tej lektury traktowane jest jako spełnienie formalnych warunków zadania, ale oceniając KLiK, nie uwzględnia się tej lektury jako kontekst.
5. „Problem wskazany w poleceniu” obejmuje:
 - a) zakres merytoryczny zagadnienia, którego omówienie jest wymagane, ORAZ
 - b) opinię zdającego wraz z uzasadnieniem.
6. Wypracowanie przynajmniej częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu, jeżeli obejmuje co najmniej jeden aspekt zakresu merytorycznego ORAZ opinię albo uzasadnienie.
7. Wypracowanie przynajmniej częściowo jest wypowiedzią argumentacyjną, jeżeli zawiera co najmniej jeden akapit argumentacyjny.

2. Kompetencje literackie i kulturowe (maksymalnie 16 punktów)

Sprawdzając wypracowanie zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie oceniał, czy w wypracowaniu zdający:

- wykorzystał znajomość – odpowiednio – wskazanej w poleceniu lub wybranej lektury obowiązkowej oraz innego utworu literackiego w sposób funkcjonalny
- funkcjonalnie wykorzystał konteksty, np.: historycznoliteracki, teoretycznoliteracki, literacki, biograficzny, kulturowy, mitologiczny, biblijny, religijny, historyczny, filozoficzny, egzystencjalny, polityczny, społeczny, które pogłębiają i rozwijają rozważany problem
- przedstawił bogatą argumentację, świadczącą o jego erudycji
- wykazał się wiedzą i umiejętnościami z zakresu kształcenia literackiego i kulturowego oraz kształcenia językowego
- nie popełnił błędów rzeczowych zarówno w odniesieniu do przywołanych tekstów literackich oraz kontekstów, jak i terminologii historycznoliterackiej oraz/lub teoretycznoliterackiej.

Funkcjonalność wykorzystania utworów wskazanych w poleceniu (lektury obowiązkowej oraz innego utworu literackiego).	Poziom argumentacji wypowiedzi; erudycyjność wypowiedzi	Liczba punktów	Błędy rzeczowe
Dwa utwory wykorzystane w pełni funkcjonalnie.	- Bogata argumentacja. - Funkcjonalne wykorzystanie dwóch kontekstów. - Wypowiedź świadczy o erudycji zdającego.	16 pkt	Za każdy błąd rzeczowy należy odjąć 1 pkt od ogólnej liczby punktów przyznanych za KLİK (od 0 do 16; bez punktów ujemnych).
	- Zadowalająca argumentacja. - Co najmniej jeden kontekst wykorzystany funkcjonalnie.	15 pkt	
	- Zadowalająca argumentacja. - W pracy kontekst/konteksty wykorzystano częściowo funkcjonalnie.	14 pkt	
	- Powierzchowna argumentacja. - W pracy nie wykorzystano funkcjonalnie kontekstów.	13 pkt	
Jeden utwór wykorzystany w pełni funkcjonalnie, a drugi – częściowo funkcjonalnie.	- Bogata argumentacja. - Funkcjonalne wykorzystanie dwóch kontekstów. - Wypowiedź świadczy o erudycji zdającego.	12 pkt	
	- Zadowalająca argumentacja. - Co najmniej jeden kontekst wykorzystany funkcjonalnie.	11 pkt	
	- Powierzchowna argumentacja. - W pracy kontekst/konteksty wykorzystano częściowo funkcjonalnie.	10 pkt	
	- Powierzchowna argumentacja. - W pracy nie wykorzystano funkcjonalnie kontekstów.	9 pkt	
Dwa utwory wykorzystane częściowo funkcjonalnie.	- Trafna argumentacja. - Funkcjonalne wykorzystanie dwóch kontekstów. - Praca zawiera fragmenty erudycyjne.	8 pkt	
	- Zadowalająca argumentacja. - Co najmniej jeden kontekst wykorzystany funkcjonalnie.	7 pkt	
	- Powierzchowna argumentacja. - W pracy kontekst/konteksty wykorzystano częściowo funkcjonalnie.	6 pkt	
	- Powierzchowna argumentacja. - W pracy nie wykorzystano funkcjonalnie kontekstów.	5 pkt	
Tylko jeden utwór wykorzystany częściowo ALBO w pełni funkcjonalnie.	- Trafna argumentacja. - Funkcjonalne wykorzystanie dwóch kontekstów.	4 pkt	
	- Zadowalająca argumentacja. - Co najmniej jeden kontekst wykorzystany funkcjonalnie.	3 pkt	
	- Powierzchowna argumentacja. - W pracy kontekst/konteksty wykorzystano częściowo funkcjonalnie.	2 pkt	
	- Powierzchowna argumentacja. - W pracy nie wykorzystano funkcjonalnie kontekstów.	1 pkt	
Żaden utwór nie został wykorzystany przynajmniej w części funkcjonalnie.		0 pkt	

Uwaga: jeżeli **ostateczna liczba punktów** przyznana w kryterium *Kompetencje literackie i kulturowe*, tj. liczba punktów po odjęciu punktów za błędy rzeczowe (jeżeli wystąpiły w pracy), wynosi 0 pkt, wówczas w pozostałych kryteriach (*Kompozycja wypowiedzi oraz Język wypowiedzi*) przyznaje się 0 pkt.

Wyjaśnienia (kryterium 2. – KLiK)

1. Poprzez wykorzystanie utworu rozumie się wykorzystanie znajomości jego treści oraz odczytanych sensów.
2. Zdający powinien funkcjonalnie wykorzystać w wypracowaniu znajomość dwóch utworów wskazanych w poleceniu, tzn. lektury obowiązkowej ORAZ innego utworu literackiego. Funkcjonalne wykorzystanie znajomości tekstu oznacza przywołanie w wypracowaniu:
 - 1) takich elementów fabuły, np. wydarzeń, bohaterów, wątków
 - 2) sensów utworów,
 które istotnie wspierają tok rozumowania zdającego, albo dobrze ilustrują to, o czym zdający pisze.

Funkcjonalność wykorzystania znajomości tekstów ocenia się w odniesieniu do tematu pracy. Jeżeli w części zasadniczej pracy w charakterze argumentów/przykładów wykorzystane są elementy fabuły lub sensy utworów, które nie są spójne np. ze stanowiskiem zdającego wyrażonym we wstępie do pracy – wówczas uwzględnia się tę niespójność w ocenie spójności.

3. Utwór literacki nie jest wykorzystany funkcjonalnie, jeżeli zdający wyłącznie streszcza ten utwór lub wybrane jego wątki, ale nie wyciąga żadnego wniosku, nie formułuje żadnej refleksji związanej ze streszczonym utworem.
4. Jeżeli zdający w wypracowaniu napisze więcej niż o dwóch utworach literackich (np. o dwóch lekturach obowiązkowych i o dwóch innych tekstach literackich), o różnym stopniu funkcjonalności, do oceny stopnia realizacji kryterium bierze się pod uwagę dwa utwory wykorzystane w sposób najbardziej funkcjonalny, z których jeden musi być lekturą obowiązkową. Pozostałe utwory mogą być traktowane jako kontekst literacki.
5. Argumentacja to udowodnienie tezy/opinii/stanowiska przedstawionego przez zdającego za pomocą argumentów.

Bogata argumentacja – to argumentacja rzeczowa, pogłębiona, poparta trafnymi przykładami i **szeroka/wieloaspektowa**, uwzględniająca konteksty, stanowiąca – jako całość – wnikliwą analizę problemu sformułowanego w poleceniu; zawiera elementy refleksji / głębszego namysłu nad problemem. W sytuacji, gdy znajomość utworów literackich została wykorzystana częściowo funkcjonalnie, mówimy o argumentacji trafnej.

Zadowalająca argumentacja – to argumentacja rzeczowa, pogłębiona, poparta trafnymi przykładami.

Powierzchowna argumentacja – to argumentacja oparta na uogólnieniach, niewnikająca w istotę rzeczy, poprzestająca na pobieżnych obserwacjach, mało dokładna, czasami niepoparta przykładami; również argumentacja, w której zdający podejmuje próbę zbudowania argumentu, dobierając jedynie środki językowe typowe dla struktur argumentacyjnych, np. *Moim pierwszym argumentem jest...*
6. Kontekst należy rozumieć jako odniesienie się przez zdającego w pracy do np.:
 - 1) innego utworu literackiego niż wskazany w poleceniu
 - 2) historii literatury

- 3) teorii literatury
- 4) charakteru epoki
- 5) biografii autora
- 6) filmu, spektaklu teatralnego
- 7) utworu muzycznego, dzieła plastycznego
- 8) mitologii
- 9) Biblii
- 10) religii
- 11) historii
- 12) filozofii
- 13) kwestii politycznych
- 14) kwestii społecznych,

wybrane przez zdającego w sposób celowy, przydatne do osadzenia omawianego utworu w szerszej perspektywie i pogłębionego odczytania sensów utworu literackiego, do którego zdający odwołuje się w wypracowaniu. Funkcjonalne wykorzystanie kontekstu polega na trafnym jego doborze ze względu na rozważany problem; kontekst pogłębia i rozwija omawiane zagadnienie. Pogłębienie i omówienie danego zagadnienia poprzez konteksty nie oznacza konieczności dogłębnej analizy samych kontekstów jako takich; w szczególności nie może prowadzić do dygresji stosowanej niefunkcjonalnie.

7. Kontekst wykorzystany częściowo funkcjonalnie to odniesienie wyłącznie na poziomie przywołania, np. informacji, wydarzenia; kontekst jest poprawny, ale ogranicza się tylko do funkcji informacyjnej, nie pogłębia i nie rozwija omawianego zagadnienia.
8. Kontekst poprzez odniesienie się przez zdającego do innego utworu literackiego niż wskazany w poleceniu nie jest wykorzystany funkcjonalnie, jeżeli zdający wyłącznie streszcza ten utwór lub wybrane jego wątki, ale nie wyciąga żadnego wniosku, nie formułuje żadnej refleksji związanej ze streszczonym utworem.
9. Erudycję należy rozumieć jako wiedzę przedmiotową zdającego, w tym wiedzę i umiejętność wykorzystania kontekstów, kodów kulturowych, terminologii, znajomości kultury, w tym literatury i sztuki. Wypowiedź świadcząca o erudycji zdającego to wypracowanie, w którym zdający, rozważając problem sformułowany w poleceniu, funkcjonalnie wykorzystał wiedzę przedmiotową.
10. W ocenie poziomu argumentacji wypowiedzi nie uwzględnia się fragmentów wypowiedzi zawierających błędy rzeczowe.
11. Błąd rzeczowy – to błąd świadczący o:
 - nieznaności wskazanej w poleceniu lektury obowiązkowej (zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym), do której odwołuje się zdający, w zakresie innym niż w przypadku błędu kardynalnego, tj. np. błąd w nazwisku autora, w przypisaniu autorstwa, w nazwisku/imieniu bohatera (dopuszczalne błędy w zapisie, nieprowadzące do trudności w identyfikacji bohatera lub autora, np. *Russeau albo *Rouseau zamiast Rousseau – błędny zapis to błąd ortograficzny), dotyczący losów bohaterów drugoplanowych bądź wątków innych niż główne

- nieznamość utworu literackiego lub tekstu kultury, do którego odwołuje się zdający, innego niż lektura obowiązkowa lub utwór literacki wskazany w poleceniu (każdy błąd merytoryczny)
- nieuprawnionej interpretacji fragmentu lub fragmentów / części utworu literackiego, w tym poetyckiego, do którego odwołuje się zdający, będącej częściową lub całkowitą falsyfikacją danego utworu
- nieznamość zagadnień z zakresu teorii i historii literatury bądź języka, np. stosowanie pojęć typowych dla epiki w odniesieniu do liryki (np. **narrator wiersza*; **wiersz „Ocalony” Różewicza opowiada*). Nie są błędem rzeczowym sformułowania takie jak np. *utwór pokazuje*, *wiersz ukazuje*
- braku wiedzy dotyczącej wybranego przez zdającego kontekstu, np. błędne przywołanie pojęć lub faktów historycznych.

Jako błąd rzeczowy traktujemy również niepoprawne przywołanie cytatu z utworu literackiego, oznaczone cudzysłowem.

12. Dokładnie ten sam błąd rzeczowy (np. konsekwentne stosowanie błędnego imienia bohatera, którego da się w jednoznaczny sposób zidentyfikować, a fakty opisane w wypracowaniu świadczą o znajomości lektury) powtórzony kilkakrotnie jest liczony jako jeden błąd.
13. Jeżeli dane sformułowanie stosowane/uznawane jest w nauczaniu zwyczajowo za „termin” (np. *apokalipsa spełniona*), ale nie jest terminem w rozumieniu encyklopedycznym oraz/lub nie jest wymienione w podstawie programowej, to błędu w takim sformułowaniu (np. **apokalipsa przepowiadana*) nie traktuje się jako błędu rzeczowego, a jako błąd językowy.

3. Kompozycja wypowiedzi: struktura, spójność i styl (maksymalnie 7 punktów)

Sprawdzając wypracowanie zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie oceniał, czy:

1. w zakresie struktury wypowiedzi:

- kompozycja wypowiedzi jest funkcjonalna, tzn. czy układ i sposób przedstawienia treści pomaga w zrozumieniu wypowiedzi
- podział wypowiedzi – zarówno w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie), jak i w zakresie struktury akapitów – jest poprawny i funkcjonalny

2. w zakresie spójności wypowiedzi:

- wypowiedź jest spójna, tzn. złożona z elementów, które tworzą logiczną i uporządkowaną całość
- w wypowiedzi spójność jest zachowana zarówno wewnątrz zdań, jak również między zdaniami i akapitami
- w wypowiedzi użyte zostały odpowiednie środki językowe, np. wskaźniki zespolenia tekstu, struktury metatekstowe, leksykalne wykładniki spójności, które ułatwiają śledzenie toku rozumowania autora

3. w zakresie stylu wypowiedzi:

- styl wypowiedzi jest stosowny, tzn. czy zdający konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione

(czy czemuś to służy, jest funkcjonalne) oraz czy zdający nie napisał wypowiedzi, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej.

3a. Struktura wypowiedzi

Uporządkowanie elementów treściowych wypowiedzi	Podział wypowiedzi	Liczba punktów	
Elementy treściowe wypowiedzi w całości lub w przeważającej części pracy są zorganizowane problemowo.	Poprawny zarówno w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie), jak i w zakresie struktury akapitów; sposób podziału tekstu pomaga w zrozumieniu tez zdającego. Dopuszczalna 1 usterka.	3 pkt	A
	Usterki w podziale tekstu w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie) ALBO w zakresie struktury akapitów.	2 pkt	B
	Usterki w podziale tekstu w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie) ORAZ w zakresie struktury akapitów.	1 pkt	C
- W pracy podjęta jest próba organizacji elementów treściowych wypowiedzi problemowo. - Elementy treściowe wypowiedzi zorganizowane w pracy częściowo problemowo, częściowo wyłącznie pod względem formalnym. - Elementy treściowe wypowiedzi w całości lub w przeważającej części pracy zorganizowane wyłącznie pod względem formalnym, np. wg kolejno omawianych tekstów literackich.	Poprawny zarówno w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie), jak i w zakresie struktury akapitów; sposób podziału tekstu pomaga w zrozumieniu tez zdającego. Dopuszczalna 1 usterka.	2 pkt	D
	Usterki w podziale tekstu w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie) ALBO w zakresie struktury akapitów.	1 pkt	E
	Usterki w podziale tekstu w skali ogólnej (wstęp, część zasadnicza, zakończenie) ORAZ w zakresie struktury akapitów.	0 pkt	F
Elementy treściowe wypowiedzi niezorganizowane; wypowiedź stanowi zbiór w znacznej mierze niezależnych elementów.		0 pkt	G

Wyjaśnienia (kryterium 3a – Struktura wypowiedzi)

1. Elementy treściowe wypowiedzi to – najogólniej rzecz ujmując – „bloki”, na które podzielone jest wypracowanie (w najprostszej formie: wstęp – część zasadnicza (rozwińcie) – zakończenie, ale „część zasadnicza” zazwyczaj jest dzielona na kolejne „bloki”, tj. akapity).
 - 1) Elementy treściowe wypowiedzi są zorganizowane problemowo (w toku problemowym), jeżeli każdy z „bloków” w części zasadniczej wypracowania omawia np. jeden aspekt tematu. Omawiając wybrany aspekt, zdający przywołuje argumentację i przykłady z różnych tekstów literackich / kontekstów; czynnikiem organizującym dany „blok” jest właśnie problem („ponadtekstowo”, „międzytekstowo”), a nie dany tekst literacki.
 - 2) Możliwa jest sytuacja, w której zorganizowanie problemowe „pokrywa się” ze zorganizowaniem według kolejno omawianych tekstów literackich, jeżeli w pracy widoczny jest zamysł kompozycyjny wskazujący na tematyczne ustrukturyzowanie wypowiedzi, np. kolejny tekst literacki stanowi przykład umożliwiający np. uszczegółowienie wcześniej omawianego zagadnienia.
 - 3) Elementy treściowe wypowiedzi są zorganizowane wyłącznie pod względem formalnym (w toku liniowym), jeżeli każdy z „bloków” w części zasadniczej wypracowania dotyczy innego tekstu literackiego / kontekstu, a jedynym identyfikowalnym czynnikiem organizującym taki układ jest po prostu omawianie w następujących po sobie „blokach” zagadnień dotyczących kolejnych tekstów / kontekstów; tekst jest zorganizowany wg tekstów „jeden po drugim” (np. zmiana kolejności akapitów nie wpływa na strukturę tekstu).
2. Ocena podziału wypowiedzi w skali ogólnej wymaga rozważenia proporcji i funkcjonalności zasadniczych „bloków” pracy, tj. wstępu – części zasadniczej – zakończenia. Usterki w podziale wypowiedzi w skali ogólnej mogą wynikać z np. nieproporcjonalnie i niefunkcjonalnie długiego wstępu, ze zbyt krótkiego (lakonicznego) zakończenia lub z braku jednego z tych „bloków”.
3. Ocena podziału wypowiedzi na akapity wymaga rozważenia, czy logika wyводу została odzwierciedlona w podziale na graficznie wyodrębnione i funkcjonalne akapity. Usterki w podziale wypowiedzi na akapity mogą wynikać np. z faktu, że w pracy występują wyodrębnione graficznie akapity, które nie stanowią zwartej myślowo całości, albo występują akapity, które powinny zostać podzielone na mniejsze bloki, ponieważ taki akapit zawiera kilka wątków (każdy z takich wątków stanowi sam w sobie zwartą myślowo całość).
4. W ocenie struktury wypowiedzi nie uwzględnia się niezrealizowania przez zdającego któregoś z elementów tematu, np. nieodwołania się w ogóle do jednego z tekstów wskazanych w temacie jako obowiązkowy.

3b. Spójność wypowiedzi

Wypowiedź jest w całości spójna lub występują w niej nie więcej niż 2 zaburzenia w spójności (tj. logice, uporządkowaniu) na poziomie poszczególnych akapitów LUB całej wypowiedzi.	3 pkt
W wypowiedzi występuje 3–5 zaburzeń w spójności (tj. logice, uporządkowaniu) na poziomie poszczególnych akapitów LUB całej wypowiedzi.	2 pkt
- W wypowiedzi występuje 6–8 zaburzeń w spójności (tj. logice, uporządkowaniu) na poziomie poszczególnych akapitów LUB całej wypowiedzi. LUB - Wstęp pracy jest treściowo niespójny z częścią zasadniczą pracy ALBO z zakończeniem pracy. ALBO - Zakończenie pracy jest treściowo niespójne z wstępem ALBO częścią zasadniczą pracy.	1 pkt
- W wypowiedzi występuje 9 lub więcej zaburzeń w spójności (tj. logice, uporządkowaniu) na poziomie poszczególnych akapitów LUB całej wypowiedzi. LUB - Wstęp pracy jest treściowo niespójny z częścią zasadniczą pracy ORAZ z zakończeniem pracy. ALBO - Zakończenie pracy jest treściowo niespójne z wstępem ORAZ częścią zasadniczą pracy.	0 pkt

Wyjaśnienia (kryterium 3b – Spójność wypowiedzi)

- Wypowiedź jest spójna, jeżeli elementy, które ją tworzą, stanowią logiczną i uporządkowaną całość.
- Wywód jest uporządkowany, jeśli każdy kolejny akapit wynika z poprzedniego, a np. przedstawienie akapitów zaburzyłoby tok rozumowania przyjęty przez zdającego.
- Zaburzenia w spójności mogą wynikać m.in. z:
 - błędów logicznych, w tym ze zbyt daleko idących uogólnień, nieuzasadnionych wniosków (np. wnioski w zakończeniu pracy nie wynikają z przeprowadzonego rozumowania), sprzecznych stwierdzeń
 - odstępstw od podporządkowania wyводу myśli przewodniej, np. wypracowanie zawiera niefunkcjonalne fragmenty stanowiące niezwiązane z tematem wątki poboczne
 - zredagowaniu wstępu lub rozwinięcia, lub zakończenia, lub akapitu, które nie pasują logicznie do pozostałej części wypracowania, nie łączą się logicznie z poprzedzającą je częścią / poprzedzającym je akapitem
 - rozwijania jednocześnie więcej niż jednego wątku („zazębiania” się wątków)
 - pomijania pośrednich ogniw rozumowania, tzw. skróty myślowe
 - wprowadzenie treści nieistotnych, zbędnych dla pracy, bez związku / pozostających w wątpliwym związku z tematem/wywoдем

g) wprowadzania dygresji stosowanych niefunkcjonalnie
h) przerywania toku myślenia zbędnymi zdaniami.
4. Błędy w spójności <u>wewnątrz akapitów</u> oznaczają np. nielogiczne połączenia zdań w akapicie oraz brak zastosowania w nim wskaźników zespolenia.
5. Błędy w spójności <u>między akapitami</u> oznaczają nielogiczne powiązanie danego akapitu z poprzednim lub poprzednimi akapitami oraz brak zastosowania wskaźników zespolenia między akapitami.
6. Błąd w składni prowadzący do błędu w spójności jest traktowany zarówno jako błąd językowy, jak i błąd w spójności.

3c. Styl wypowiedzi

Styl w całości lub w przeważającej części stosowny, tj. adekwatny do odmiany pisanej języka oraz do sytuacji komunikacyjnej (jednorodny albo funkcjonalnie niejednorodny).	1 pkt
Wypracowanie nie spełnia warunków określonych w kategorii „1 pkt”.	0 pkt

Wyjaśnienia (kryterium 3c – Styl wypowiedzi)

1. Styl wypowiedzi – co do zasady – powinien być: jasny, prosty (nie: zawily, pretensjonalny), zwięzły, jednolity. Dodatkowo może być żywy, obrazowy.
2. Wypracowanie powinno być napisane stylem stosownym do sytuacji komunikacyjnej, jaką jest egzamin maturalny, co oznacza, że nie należy redagować go, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej. Styl uznaje się za stosowny w przeważającej części, jeżeli jest stosowany w orientacyjnie 2/3 pracy. Styl jest niestosowny do sytuacji komunikacyjnej, jeżeli orientacyjnie ok. 2/3 wypracowania zredagowane jest przy użyciu struktur językowych charakterystycznych dla stylu potocznego w odmianie mówionej.
3. Styl wypracowania jest jednorodny, jeśli zdający konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, odpowiednim dla treści i formy wypowiedzi, lub miesza różne style w wypowiedzi, ale jest to uzasadnione i celowe.
4. Indywidualne upodobania stylistyczne egzaminatora nie mogą wpływać na ocenę stylu pracy zdającego.

4. Język wypowiedzi (maksymalnie 11 punktów)

Sprawdzając wypracowanie zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie oceniał:

1. *w odniesieniu do zakresu i poprawności środków językowych:*

- czy zdający poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych
- czy środki językowe, których użył zdający, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu
- ile błędów językowych, w tym błędów stylistycznych, zdający popełnił w pracy

2. *w odniesieniu do poprawności ortograficznej:*

- ile błędów ortograficznych zdający popełnił w pracy

3. *w odniesieniu do poprawności interpunkcyjnej:*

- ile błędów interpunkcyjnych zdający popełnił w pracy.

4a. Zakres i poprawność środków językowych

Oceniając język wypowiedzi, egzaminator najpierw oceni zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustali na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność środków		Zakres środków							
		Nie więcej niż 3 błędy jęz.	4–5 błędów jęz.	6–7 błędów jęz.	8–9 błędów jęz.	10–11 błędów jęz.	12–14 błędów jęz.	15–17 błędów jęz.	18 lub więcej błędów jęz.
		A	B	C	D	E	F	G	H
1.	Szeroki zakres środków językowych, tzn. • zróżnicowana składnia, • zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiających pełną i swobodną realizację tematu.	7 pkt	6 pkt	5 pkt	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
2.	Zadawalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne/odpowiednie do realizacji tematu.	6 pkt	5 pkt	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
3.	Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste/ograniczone, utrudniające realizację tematu.	5 pkt	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo: za wypowiedź, w której zakres środków językowych wykorzystanych przez zdającego jest zadowalający i w której znajdują się 4 błędy językowe, egzaminator przyzna 5 pkt w tym kryterium.

Wyjaśnienia (kryterium 4a – Zakres i poprawność środków językowych)

1. Nie każde nieprecyzyjne sformułowanie jest niepoprawne językowo (stanowi błąd językowy); może być przejawem nieporadności językowej. Błędem jest nieporadność językowa będąca oczywistym nieuzasadnionym naruszeniem obowiązującej normy językowej.
2. Indywidualne upodobania językowe egzaminatora nie mogą wpływać na ocenę poprawności środków językowych w pracy zdającego.
3. W wypracowaniu występuje zróżnicowana składnia, jeżeli w pracy zdający wykorzystał poprawnie co najmniej 4 różne struktury składniowe, np.: zdanie pojedyncze, zdanie złożone, zdanie wielokrotnie złożone, równoważnik zdania, imiesłowy równoważnik zdania, strona bierna, paralelizm składniowy, poprawne wprowadzanie cytatu, zdanie pytające, zdanie wtrącone.
4. W wypracowaniu występuje zróżnicowana leksyka, jeżeli w pracy zdający np. stosuje wyrazy/wyrażenia synonimiczne, stosuje bogatą frazeologię, używa precyzyjnego słownictwa, w tym np. terminologii.
5. W ocenie zróżnicowania leksyki nie uwzględnia się nieuzasadnionych powtórzeń wyrazów, zwrotów. Nieuzasadnione powtórzenia są uwzględniane w liczbie błędów językowych.

4b. Poprawność ortograficzna

Praca jest bezbłędna albo zawiera nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.	2 pkt
Praca zawiera 2–3 błędy ortograficzne.	1 pkt
Praca zawiera 4 lub więcej błędów ortograficznych.	0 pkt

Uwaga: Ten sam wyraz zapisany niepoprawnie ortograficznie, powtórzony w wypracowaniu, jest liczony jako jeden błąd ortograficzny.

4c. Poprawność interpunkcyjna

Praca jest bezbłędna albo zawiera nie więcej niż 4 błędy interpunkcyjne.	2 pkt
Praca zawiera 5–8 błędów interpunkcyjnych.	1 pkt
Praca zawiera 9 lub więcej błędów interpunkcyjnych.	0 pkt

INFORMACJA O ZASADACH OCENIANIA NA EGZAMINIE MATURALNYM Z JĘZYKA POLSKIEGO NA POZIOMIE PODSTAWOWYM I ROZSZERZONYM WYPRACOWAŃ ZDAJĄCYCH ZE STWIERDZONYMI DYSFUNKCJAMI

Poprawność ortograficzna

1. W ocenie poprawności ortograficznej wypracowania (na poziomie zdającego, u którego stwierdzono dysleksję i dysortografię, egzaminator będzie uwzględniał następujące błędy (tzn. liczył je jako błędy ortograficzne):
 - **błędy w zapisie wyrazów z u – ó, ż – rz, h – ch**
 - **łamanie zasady pisania wielką literą na początku zdania.**
 2. W ocenie poprawności ortograficznej wypracowania zdającego, u którego stwierdzono dysleksję i dysortografię, egzaminator nie będzie uwzględniał innych niż wymienione w pkt 1. błędów w zapisie (tzn. nie będzie liczył ich jako błędy ortograficzne), w tym:
 - **dodawania, opuszczania, przestawiania liter, sylab lub całych wyrazów**
 - **mylenia liter**
 - o podobnym kształcie (*a – o, l – ł – t, n – r, m – n, u – w, e – ę, a – ą, i – j, u – y*)
 - dużych i małych (z wyjątkiem początku zdania)
 - odpowiedników głosek zbliżonych fonetycznie (*b – p, d – t, w – f, g – k, dz – c, sz – s, i – y, ę – em – en, ą – om – on, ś – ż, ć – dź*)
 - różniących się w położeniu w stosunku do osi pionowej (*p – b, d – b*) lub poziomej (*m – w, n – u, b – p, d – g, p – g*)
 - **ominięcia drobnych elementów graficznych, w tym**
 - oznaczania miękkości nad literami
 - kropek (*dż, ż, i, j*)
 - „ogonków” przy literach *ą* lub *ę* i kreski (wężyka) przy literach *ó, t* lub *ł*
 - **błędów dotyczących podziału wyrazu**
 - **utraty dźwięczności** (*kóska* zamiast *kózka*, *proźba* zamiast *prośba*)
 - **błędów wynikających ze schematycznego stosowania zasad ortografii**, np. *startóje* bo *startować*
 - **mylenia przedrostków z przyimkami**, np.: *pode szły*; błędnego zapisywania przyimków z rzeczownikami i przysłówkami, np.: *wkłasie, zachwilę, napewno*
 - **niewłaściwego zapisu spółgłosek miękkich**, np.: *rosinie* zamiast *rośnie*, *skosiny* zamiast *skośny*.
- Wyrazy z błędami, których nie uwzględnia się w ocenie poprawności ortograficznej, egzaminator podkreśli w wypracowaniu i nad każdym z nich zapisze literę **D** – oznaczającą dysleksję.

Praca zawiera nie więcej niż 4 błędy ortograficzne.	2 pkt
Praca zawiera 5–6 błędów ortograficznych.	1 pkt
Praca zawiera 7 lub więcej błędów ortograficznych.	0 pkt

Uwaga: Ten sam wyraz zapisany niepoprawnie ortograficznie, powtórzony w wypracowaniu, jest liczony jako jeden błąd ortograficzny.

Przykładowe realizacje

Temat 1.

Podróżowanie jako sposób na poznanie świata i samego siebie.

W pracy odwołaj się do:

- wybranej lektury obowiązkowej³
- innego utworu literackiego
- wybranych kontekstów.

Realizacja 1.

Błędy rzeczowe, błędy w kompozycji			Błędy językowe (w tym stylistyczne), ortograficzne i interpunkcyjne
_____	01	Podróż jest wpisana w los człowieka. Jedni podróżują, aby	_____
_____	02	poczuć satysfakcję z życia, oderwać się od codziennych trosk,	_____
_____	03	przeżyć przygodę (podróżniczka Beata Pawlikowska), inni	_____
_____	04	wędrówkę czynią sensem swego istnienia i źródłem	_____
_____	05	niezwykłych przeżyć wewnętrznych (narrator „Podróży do	_____
_____	06	Ziemi Świętej z Neapolu” Juliusza Słowackiego), jeszcze inni	_____
_____	07	bywają do podróży zmuszeni, a w obcym miejscu czują się	_____
_____	08	zagubieni i, choć doceniają uroki otaczającego świata, to	_____
_____	09	tęsknota za domem czyni ich nieszczęśliwymi (podmiot	_____
_____	10	liryczny sonetu „Pielgrzym” Adama Mickiewicza). Jednak	_____
_____	11	niezależnie od celów i sposobów podróżowania każda podróż	_____
_____	12	jest źródłem cennej wiedzy o świecie i sobie samym.	_____
_____	13	Gdy zwiedzamy świat, poznajemy nowe miejsca, możemy	_____
_____	14	się nimi zachwycić, ale też z dala od rodzimych stron	_____
_____	15	odkrywamy siebie, swoje emocje, potrzeby. Potrafimy też	_____
_____	16	z dystansu trafnie ocenić własne życie. Takie doświadczenia	_____

³ 25 marca 2022 r. CKE opublikowała aktualizację [Informatora o egzaminie maturalnym z języka polskiego jako przedmiotu obowiązkowego \(część ustna oraz część pisemna na poziomie podstawowym\) od roku szkolnego 2022/2023](#). W zaktualizowanym dokumencie doprecyzowano, że:

- w tematach wypracowania lektura obowiązkowa to utwór epicki albo dramatyczny
- w wypracowaniu zdający może odwołać się do utworu poetyckiego jako innego utworu literackiego.

Dруга część tematu wypracowania otrzymała zatem brzmienie:

W pracy odwołaj się do:

- wybranej lektury obowiązkowej – utworu epickiego albo dramatycznego
- innego utworu literackiego – może to być również utwór poetycki
- wybranych kontekstów.

	17	stały się udziałem bohatera „Lalki” – Stanisława Wokulskiego.	
	18	Gdy wyjechał w interesach do Paryża, nie tylko poznał	
	19	niezwykłych ludzi (w tym odkrywcę – Geista) i doznał nowych	
	20	ekscytujących wrażeń, np. podczas lotu balonem czy wizyty	
	21	u magnetyzera, ale przede wszystkim zastanowił się nad	
	22	samem sobą i zrozumiał, że stał się ofiarą literatury	
	23	romantycznej, która ukształtowała jego osobowość. Chociaż	
	24	uświadomił sobie, że Izabela jest dla niego nieosiągalna, to nie	
	25	wyzwolił się spod zgubnego uczucia. Nawet wtedy, gdy	
	26	poznawał francuską metropolię, spacerował po jej ulicach, to	
	27	wypatrywał znajomej postaci kobiety, którą kochał. Od myśli	
	28	o niej potrafił uciec tylko czasami. Wtedy doceniał piękno	
	29	Paryża, który uważał za wzór rozwoju cywilizacyjnego.	
	30	Warto wspomnieć, że nie tylko miasta rozwinięte	
	31	cywilizacyjnie <u>mają poznawczą moc</u> , ale też natura. Kate,	jęz.
	32	bohaterka powieści Wiliama Whartona pt. „Niezawinione	
	33	śmierci”, podczas wspinaczki na Olimp nie tylko zachwyciła się	
	34	pięknem potężnej góry, ale przede wszystkim poznała swoje	
	35	możliwości fizyczne i uświadomiła sobie, że nie można się zbyt	
	36	łatwo poddawać i rezygnować z ambitnych celów. Na szczycie	
	37	góry zrozumiała też, jak bardzo kocha swego towarzysza	
	38	podróży – Berta.	
	39	Przytoczone przykłady dowodzą, że niezależnie od tego,	
	40	czy podróżujemy samotnie, czy w towarzystwie bliskiej osoby,	
	41	czy do centrum cywilizacyjnego, czy na łono natury – każda	
	42	podróż jest źródłem cennych refleksji i czyni człowieka	
	43	bogatszym o wiedzę o sobie i świecie.	
	44	Niektórzy ludzie czynią podróżowanie sposobem na życie	
	45	i chcą ciągle być w drodze, nieustannie czegoś doświadczać,	
	46	coś poznawać. Takich bohaterów, dla których celem jest sama	
	47	droga, którzy nie odczuwają potrzeby zakorzeniania	
	48	i przebywania w bezpiecznym domu, ukazała Olga Tokarczuk	
	49	w powieści „Bieguni”. Dla nich świat jest niczym labirynt, a oni	
	50	nieustannie się w nim poruszają, by odkrywać swoje myśli czy	
	51	emocje, by zrozumieć sens swej życiowej wędrówki. Jeden	
	52		

	53	z bohaterów utworu, aby poznać samego siebie, planuje	
	54	ruszyć śladami bohatera mitologicznego – Odyseusza.	
	55	My także, czytając „Odyseję” Homera, możemy podążać	
	56	tropem mitologicznego bohatera. Król Itaki przez 10 lat był	
	57	w drodze, przeżył niezwykle przygody, poznał wspaniałe	
	58	krainy, zawędrował nawet do Hadesu, a gdy znalazł się	
	59	między Scyllą a Charybdą, zrozumiał, że w życiu czasem	
	60	trzeba wybierać mniejsze zło.	
	61	Podróż Odysa była także wyprawą w głąb siebie, dała mu	
	62	możliwość poznania swoich emocji, słabości i pozwoliła odkryć	
	63	to, co naprawdę wartościowe. Choć u boku czarodziejki Kirke	
	64	na niczym mu nie zbywało, to odrzucił wszelkie dobra, gdyż	
	65	zrozumiał, że pragnie jedynie powrotu do ojczyzny i bliskich,	
	66	gdyż miłość jest najważniejsza.	
	67	Losy wszystkich przedstawionych bohaterów związane	
	68	były z podróżą, która pozwoliła im poznać uroki	
	69	i niebezpieczeństwa świata, zdobyć nowe doświadczenia	
	70	i zastanowić się nad sobą, swoim życiem i jego wartościami.	
	71	Ich wędrówki symbolicznie odzwierciedlają dolę każdego	
	72	człowieka i wpisują się w popularny od starożytności motyw	
	73	<i>homo viator</i> , który zakłada, że każdy człowiek w swej życiowej	
		wędrówce poznaje otaczającą go rzeczywistość i wiecznie	
		czegoś się uczy o świecie i sobie samym. [582 wyrazy]	

1.	Spełnienie formalnych warunków polecenia	1	0
----	--	---	---

Uzasadnienie oceny

Wypracowanie w całości spełnia formalne warunki polecenia:

- nie zawiera błędu kardynalnego
- znajduje się w nim odwołanie do lektury obowiązkowej (*Lalki* Bolesława Prusa) oraz do innych utworów literackich
- w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu
- jest wypowiedzią argumentacyjną.

2.	Kompetencje literackie i kulturowe	0 – 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16	liczba błędów rzeczowych	Ogółem KLiK
			0	16

Uzasadnienie oceny

W wypracowaniu wykorzystano w pełni funkcjonalnie trzy utwory literackie oraz kontekst: literacki i kulturowy. Argumentacja jest bogata. Zdający wykazuje się wiedzą przedmiotową i kontekstową, co świadczy o jego erudycji.

3. Kompozycja wypowiedzi

3a	Struktura wypowiedzi	3	2		1		0	
		A	B	D	C	E	F	G

Uzasadnienie oceny

Elementy treściowe zostały w całej pracy zorganizowane problemowo; podział wypowiedzi poprawny zarówno w skali ogólnej, jak i w zakresie struktury akapitów; zamysł kompozycyjny zrealizowany w sposób wyrazisty i konsekwentny.

3b	Spójność wypowiedzi	3	2	1	0
----	---------------------	---	---	---	---

0
liczba błędów w spójności

Uzasadnienie oceny

Wywód w całości uporządkowany i spójny.

3c	Styl wypowiedzi	1	0
----	-----------------	---	---

Uzasadnienie oceny

Styl adekwatny do sytuacji komunikacyjnej, jednorodny.

4. Język wypowiedzi

4a	Zakres i poprawność środków językowych	7	6	5			4			3			2			1			0					
		1 A	1 B	2 A	1 C	2 B	3 A	1 D	2 C	3 B	1 E	2 D	3 C	1 F	2 E	3 D	1 G	2 F	3 E	1 H	2 G	2 H	3 F	3 G

1
liczba błędów językowych

Uzasadnienie oceny

Szeroki zakres środków językowych (zróżnicowana składnia, leksyka) umożliwiających pełną i swobodną realizację tematu; 1 dopuszczalny błąd językowy.

4b	Poprawność ortograficzna	2	1	0
----	--------------------------	---	---	---

0
liczba błędów ortograficznych

4c	Poprawność interpunkcyjna	2	1	0
----	---------------------------	---	---	---

0
liczba błędów interpunkcyjnych

Suma punktów	35
--------------	----

Realizacja 2.

Błędy rzeczowe, błędy w kompozycji			Błędy językowe (w tym stylistyczne), ortograficzne i interpunkcyjne
	01	Historia ludzkości to historia wielkich i małych wędrówek.	
	02	Na ich różnorodny charakter wskazują już synonimy słowa	
	03	podróż: wyprawa, turystyka, eskapada, włóczęga, migracja,	
	04	tułaczka, pielgrzymka... Analiza słownictwa dowodzi, że	
	05	zarówno przyczyny, jak i kierunki czy cele podróży bywają	
	06	różne.	
	07	Czy jednak każda podróż jest podróżowaniem? Nie.	
	08	Podróżowanie to nie tylko przemieszczanie się w przestrzeni.	
	09	Chodzi w nim bardziej nie o dotarcie do celu, ale o dążenie do	
	10	niego. Czyli o podróżowaniu mówimy wtedy, gdy podróż sama	
	11	w sobie staje się celem, gdy poznaniu świata towarzyszą	
	12	przeżycia wewnętrzne, gdy w kontakcie z nim człowiek się	
	13	rozwija i zmienia, gdy poznaje siebie.	
	14	Artystycznym świadectwem takiego myślenia o znaczeniu	
	15	podróży jest literatura. To w niej odnajdujemy różne realizacje	
	16	toposu <i>homo viator</i> (człowieka wędrującego) –	
	17	przedstawiającego życie ludzkie jako ciągłą podróż, która	
	18	wzbogaca człowieka o nowe doświadczenia i nadaje im sens.	
	19	Archetypowym wzorcem <i>homo viator</i> stał się Odyseusz –	
	20	bohater „Odysei” Homera. Podstawę fabuły eposu stanowi	
	21	długa, dziesięcioletnia wędrówka Odysa wracającego po	
	22	zwycięskiej wojnie z Troją do rodzinnej Itaki. Bohater odwiedza	
	23	kolejno fantastyczne krainy: Lotofagów, cyklopów, nimfy	
	24	Kalipso czy czarodziejki Kirke. Przeżywa niezwykle przygody,	
	25	mierzy się z niebezpieczeństwami. Wędrówka staje się	
	26	sprawdzianem jego charakteru. Musi wykazywać się	
	27	opanowaniem, inteligencją i sprytem. Ale podróż zmienia też	
	28	Odyseusza. Na jej początku jest pewny siebie, wręcz	
	29	zarozumiały. Pokonawszy niebezpiecznego Polifema, ujawnia	
	30	mu swoje prawdziwe imię, czym naraża się na gniew	
	31	Posejdona. Z czasem Odys staje się coraz bardziej nieufny i	
	32	jednocześnie mądrzejszy. Unika zagrożeń, zastanawia się nad	

	33	każdą decyzją, która musi podjąć. Ważnym etapem podróży	
	34	bohatera staje się zejście do Hadesu, gdzie spotyka swoją	
	35	matkę, towarzyszy broni spod Troi i wróżbitę Tyrezjasza. To	
	36	doświadczenie pozwala mu nie tylko dojrzeć konsekwencje	
	37	swoich czynów, dokonać rozrachunku z przeszłością, poznać	
	38	swój los, ale i lepiej poznać samego siebie.	
	39	Przygody bohatera „Odysei” można odczytywać w sposób	
	40	symboliczny. To archetypy ludzkiego doświadczenia.	
	41	Wędrówka króla Itaki – odczytywana w perspektywie	
	42	egzystencjalnej – staje się symbolem rozwoju człowieka, jego	
	43	dojrzenia pod wpływem doświadczeń.	
	44	Najpełniej motyw <i>homo viator</i> rozwinął się w literaturze	
	45	romantycznej. Dowodem na to jest cała galeria postaci, które	
	46	określane są mianem pielgrzymów (np. w „Sonetach	
	47	krymskich” Adama Mickiewicza czy w „Hymnie” Juliusza	
	48	Słowackiego), tułaczy czy wędrowców.	
	49	Właśnie wędrowiec (co zostało zasygnalizowane w tytule	
	50	II aktu dramatu) zaprezentowany został w „Kordianie” Juliusza	
	51	Słowackiego. Bohater, wokół losów którego został	
	52	skonstruowany dramat, to „człowiek serca”, typowa postać	
	53	swego czasu: wrażliwy samotnik, zagubiony, ulegający	
	54	nastrojowi, pełen wahań i wątpliwości, cierpiący na „chorobę	
	55	wieku”... Po nieudanej samobójczej próbie (akt I) wyrusza	
	56	w podróż – szlakiem modnych romantycznych wędrówek – po	
	57	Europie (akt II). Odwiedza Londyn, Włochy, Watykan. Tak	
	58	określa cel swojej wędrówki: „Obym sam się ocenił, skoro	
	59	świat ocenię”. I zgodnie z tymi oczekiwaniami podróżowanie	
	60	umożliwia mu nie tylko poznanie (i ocenę) świata, ale	
	61	i samopoznanie, odkrycie własnej tożsamości oraz sensu	
	62	swego losu.	
	63	Jaka ocena świata wyłania się z jego obserwacji? Czego	
	64	dowiaduje się Kordian z rozmowy z Dozorcą w James Parku	
	65	w Londynie, z Wiolettą i z Papieżem? Że pieniądź jest siłą	
	66	napędową świata, a rzeczywistość pozbawiona jest ideałów	
	67	i wartości. Dzięki tej podróży otrzymuje gorzką lekcję	
	68	materializmu. Plusem z kolei jest to, że w czasie podróży	

	69	bohater dojrzewa. Na szczycie Mont Blanc, na tle wspaniałego	
	70	krajobrazu, wygłasza wielki światopoglądowy monolog.	
	71	Wreszcie odnalazł cel swojego działania! Stała się nim idea	
	72	„obalania tronów”, walka z monarchistyczną tyranią, potrzeba	
	73	pobudzenia ludów Europy do tej walki. Idea poświęcenia się	
	74	dla sprawy narodowej.	
	75	Warto tu zauważyć, że w procesie dojrzewania Kordiana	
	76	ważną rolę odgrywa przestrzeń. Bohater dokonuje swojego	
	77	odkrycia na górze, z dala od zgiełku świata i ludzi, blisko	
	78	Nieba. To właśnie wierzchołki gór – podobnie jak morze czy	
	79	pustynia – wyjątkowo zajmowały świadomość romantyczną.	
	80	Nieskończona, otwarta przestrzeń paradoksalnie kierowała	
	81	romantyków w głąb – do wnętrza indywidualnej świadomości	
	82	i tożsamości. Wiązała się z niezwykłymi doświadczeniami	
	83	i przeżyciami bohaterów, prowokowała ich do refleksji	
	84	egzystencjalnych.	
	85	Na podróż można także popatrzeć z perspektywy	
	86	metafizycznej. <u>Przykład stanowi dzieło</u> Dantego „Boska	jęz.
	87	Komedia”. W tym alegorycznym poemacie o skomplikowanej	
	88	strukturze i symbolice zaprezentowane zostały trzy	
	89	przestrzenie zaświatów: Piekło, Czyściec, Raj. Motywem	
	90	łączącym obrazy świata zmarłych jest motyw wędrówki.	
	91	Narrator-Dante wyrusza w drogę, przez którą „nie szedł nigdy	
	92	żaden żywy”.	
	93	Symboliczny jest jej kierunek: od poznania ludzkich	
	94	grzechów (Piekło), przez oczyszczenie się z nich i pokutę	
	95	(Czyściec), do stanu wiecznego szczęścia (Niebo). Po piekle	
	96	i czyśćcu oprowadza bohatera rzymski poeta Wergiliusz, po	
	97	raju – młodzieńcza miłość poety – Beatrycze, a po świetlistym	
	98	Empireum – święty Bernard z Clairvaux.	
	99	Kierowanie się bohatera w górę można interpretować –	
	100	zgodnie z filozofią i kulturą średniowiecza – jako drogę	
	101	człowieka ku Bogu, który jest sensem ludzkiego istnienia. Aby	
	102	ten cel osiągnąć, człowiek musi się wewnętrznie doskonalić,	
	103	czyli wziąć udział w swoistej podróży.	
	104		

_____	105	Podróżowanie może mieć duże znaczenie. Poznawanie	_____
_____	106	świata może wpływać na człowieka. Budować go i rozwijać,	_____
_____	107	jeśli zechce on tylko swoim podróżom nadać głębszy sens.	_____
		[770 wyrazów]	

1.	Spełnienie formalnych warunków polecenia	1	0
----	--	---	---

Uzasadnienie oceny

Wypracowanie w całości spełnia formalne warunki polecenia:

- nie zawiera błędu kardynalnego
- znajduje się w nim odwołanie do lektury obowiązkowej (*Kordiana* Juliusza Słowackiego, *Boskiej Komedii* Dantego) oraz do innych utworów literackich.
- w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu
- jest wypowiedzią argumentacyjną.

2.	Kompetencje literackie i kulturowe	0 – 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16	liczba błędów rzeczowych	Ogółem KLiK
			0	16

Uzasadnienie oceny

W wypracowaniu wykorzystano w pełni funkcjonalnie trzy utwory literackie oraz kontekst: literacki i kulturowy. Argumentacja jest bogata. Zdający wykazuje się wiedzą przedmiotową i kontekstową, co świadczy o jego erudycji.

3. Kompozycja wypowiedzi

3a	Struktura wypowiedzi	3	2		1		0	
		A	B	D	C	E	F	G

Uzasadnienie oceny

Elementy treściowe zostały w całej pracy zorganizowane problemowo; podział wypowiedzi poprawny zarówno w skali ogólnej, jak i w zakresie struktury akapitów; zamysł kompozycyjny zrealizowany w sposób wyrazisty i konsekwentny.

3b	Spójność wypowiedzi	3	2	1	0
----	---------------------	---	---	---	---

0
liczba błędów w spójności

Uzasadnienie oceny

Wывód w całości uporządkowany i spójny.

3c	Styl wypowiedzi	1	0
----	-----------------	---	---

Uzasadnienie oceny

Styl adekwatny do sytuacji komunikacyjnej, jednorodny.

4. Język wypowiedzi

4a	Zakres i poprawność środków językowych	7	6	5			4			3			2			1			0					1	
		1 A	1 B	2 A	1 C	2 B	3 A	1 D	2 C	3 B	1 E	2 D	3 C	1 F	2 E	3 D	1 G	2 F	3 E	1 H	2 G	2 H	3 F		3 G
		liczba błędów językowych																							

Uzasadnienie oceny

Szeroki zakres środków językowych (zróżnicowana składnia, leksyka) umożliwiających pełną i swobodną realizację tematu; 1 dopuszczalny błąd językowy.

4b	Poprawność ortograficzna	2	1	0	0
					liczba błędów ortograficznych

4c	Poprawność interpunkcyjna	2	1	0	0
					liczba błędów interpunkcyjnych

Suma punktów	35
--------------	----

Temat 2.

Miłość – inspiruje, ale czasem podcina skrzydła.

W pracy odwołaj się do:

- wybranej lektury obowiązkowej⁴
- innego utworu literackiego
- wybranych kontekstów.

Realizacja 1.

Błędy rzeczowe, błędy w kompozycji			Błędy językowe (w tym stylistyczne), ortograficzne i interpunkcyjne
	01	„Świat bez miłości byłaby martwym światem” – te słowa	
	02	Alberta Camusa oddają siłę miłości, która ma ogromną	
	03	i inspirującą moc. Widać to bardzo dobrze na przykładzie	
	04	artystów tworzących swoje największe dzieła zarówno pod	
	05	wpływem miłości szczęśliwej, jak i nieszczęśliwej. Warto tu	
	06	wspomnieć o malarzach, którzy portretowali swoje żony i dzieci	
	07	(Jan Matejko czy Stanisław Wyspiański) czy tych artystach,	
	08	którzy pod wpływem utraty bliskich stworzyli największe dzieła	
	09	(Jan Kochanowski – autor trenów czy Adam Mickiewicz tworzący	
	10	utwory powstałe pod wpływem niespełnionej miłości do Maryli	
	11	Wereszczakówny). Jednak nie trzeba być artystą, aby poczuć	
	12	<u>inspirującą</u> siłę miłości. Moim zdaniem <u>inspiruje</u> ona także	
	13	zwykłych śmiertelników, motywuje ich do czynu. Ona też niekiedy	
	14	zniechęca ich do działania, zwłaszcza wtedy, gdy wiąże się	
	15	z negatywnymi skutkami.	
	16	Zakochani są gotowi przenosić góry, zmieniać świat.	
	17	Niestety, często pod wpływem zazdrości wpadają w rozpacz,	

⁴ 25 marca 2022 r. CKE opublikowała aktualizację [Informatora o egzaminie maturalnym z języka polskiego jako przedmiotu obowiązkowego \(część ustna oraz część pisemna na poziomie podstawowym\) od roku szkolnego 2022/2023](#). W zaktualizowanym dokumencie doprecyzowano, że:

- w tematach wypracowania lektura obowiązkowa to utwór epicki albo dramatyczny
- w wypracowaniu zdający może odwołać się do utworu poetyckiego jako innego utworu literackiego.

Druga część tematu wypracowania otrzymała zatem brzmienie:

W pracy odwołaj się do:

- wybranej lektury obowiązkowej – utworu epickiego albo dramatycznego
- innego utworu literackiego – może to być również utwór poetycki
- wybranych kontekstów.

_____	18	apatię i niemoc. Takie stany przeżywał Artur – bohater dramatu	_____
_____	19	Sławomira Mrożka pt. „Tango”. Jego romantyczne uczucie do Ali	_____
_____	20	wyzwoliło w nim chęć działania i dokonania zmiany w domu	_____
_____	21	Stomila. Chciał powrotu do wartości, wprowadzenia tradycji,	_____
_____	22	pragnął, by babcia pobłogosławiła jego związek i dążył do	_____
_____	23	uroczystego ślubu. Miłość zainspirowała go do buntu i walki	_____
_____	24	o lepszy świat, dała mu poczucie siły, wyjątkowości i władzy,	_____
_____	25	jednak zdrada ukochanej zniszczyła w nim te wszystkie	_____
_____	26	niezwykłe emocje, podcięła mu skrzydła. Stracił siłę do walki	_____
_____	27	i Edkowi łatwo go było pokonać. Miłość pobudziła Artura do	_____
_____	28	działania, ale złe emocje z nią związane doprowadziły go do	_____
_____	29	upadku.	_____
_____	30	Głębokie uczucie do drugiej osoby, inspirujące i niszczące	_____
_____	31	jednocześnie, triumfowało nawet w tak straszliwych warunkach	_____
_____	32	jak sowiecki obóz pracy, czemu daje wyraz Gustaw Herling-	_____
_____	33	Grudziński w „Innym świecie”, kiedy przybliży historię Jegorowa.	_____
_____	34	Gdy wokół ludzie trafiali do trupiarni, gdy walczyli o przeżycie	_____
_____	35	niszczeni przez głód, choroby i katorżniczą pracę, to właśnie	_____
_____	36	miłość inspirowała lekarza obozowego do walki o ukochaną	_____
_____	37	Jewgienię Fiodorowną, która już w więzieniu została jego żoną.	_____
_____	38	Załatwił jej lżejszą pracę i, choć był już wolny, przyjechał za nią	_____
_____	39	do Jercewa. Razem pracowali i byli szczęśliwi. Niestety,	_____
_____	40	Jewgienija zakochała się w innym i przy nim przeżywała swoje	_____
_____	41	„zmartwychwstanie”, uskrzydlenie, a Jegorow cierpiał. Można	_____
_____	42	powiedzieć, że utracił swoje człowieczeństwo, ponieważ, chcąc	_____
_____	43	rozdzielić kochanków, przyczynił się do wysłania rywala do	_____
_____	44	innego obozu. Nie potrafił pogodzić się ze stratą ukochanej.	_____
_____	45	Utracił sens życia, nie przychodził już do obozu, by zajmować się	_____
_____	46	chorymi.	_____
_____	47	Zarówno losy Artura, jak i Jegorowa są dowodem na to, że	_____
_____	48	miłość uskrzydla zawsze, nawet w nieludzkich warunkach, ale	_____
_____	49	niekiedy podcina skrzydła i czyni ludzi słabymi, nieszczęśliwymi.	_____
_____	50	Tak się dzieje wtedy, gdy osoby ukochane okażą się niegodne	_____
_____	51	miłości, gdy dopuszczają się zdrady, jak Ala czy Jewgienija.	_____
_____	52	Podobnie postąpiła też Izabela Łęcka z „Lalki” Bolesława Prusa,	_____
_____	53	o której uczucie próżno walczył Stanisław Wokulski, dla której	jęz.

_____	54	zdołał ogromny majątek. Zdradzony, najpierw popadł w stan	_____
_____	55	depresyjny, potem zaś zniknął bez śladu.	_____
_____	56	Miłość motywuje do wielkich czynów, inspiruje artystów, daje	_____
_____	57	siłę, aby przenosić góry. Bywa jednak, że prowadzi do dramatów,	_____
_____	58	zabiera wolę życia. Czy więc warto kochać? Zdecydowanie tak,	_____
_____		bo, parafrazując słowa z „Listu do Koryntian”, podkreślę, że	_____
_____		gdyby ktoś posiadał wszelką wiedzę, i wszelką [możliwą] wiarę,	_____
_____		tak iżby góry przenosił. a miłości by nie miał, byłby niczym. [507	_____
_____		wyrazów]	_____

1.	Spełnienie formalnych warunków polecenia	1	0
----	--	---	---

Uzasadnienie oceny

Wypracowanie w całości spełnia formalne warunki polecenia:

- nie zawiera błędu kardynalnego
- znajduje się w nim odwołanie do trzech utworów literackich, z których każdy jest lekturą obowiązkową (*Tango* Sławomira Mrożka, *Inny świat* Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, *Lalka* Bolesława Prusa).
- w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu
- jest wypowiedzią argumentacyjną.

2.	Kompetencje literackie i kulturowe	0 – 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16	liczba błędów rzeczowych	Ogółem KLiK
			0	16

Uzasadnienie oceny

W wypracowaniu wykorzystano w pełni funkcjonalnie trzy utwory literackie oraz kontekst: literacki, kulturowy, biblijny. Argumentacja jest bogata. Zdający wykazuje się wiedzą przedmiotową i kontekstową, co świadczy o jego erudycji.

3. Kompozycja wypowiedzi

3a	Struktura wypowiedzi	3	2		1		0	
		A	B	D	C	E	F	G

Uzasadnienie oceny

Elementy treściowe zostały w całej pracy zorganizowane problemowo; podział wypowiedzi poprawny zarówno w skali ogólnej, jak i w zakresie struktury akapitów; zamysł kompozycyjny zrealizowany w sposób wyrazisty i konsekwentny.

3b	Spójność wypowiedzi	3	2	1	0
----	---------------------	---	---	---	---

0
liczba błędów w spójności

Uzasadnienie oceny

Wywód w całości uporządkowany i spójny.

3c	Styl wypowiedzi	1	0
----	-----------------	---	---

Uzasadnienie oceny

Styl adekwatny do sytuacji komunikacyjnej, jednorodny.

4. Język wypowiedzi

4a	Zakres i poprawność środków językowych	7	6			5			4			3			2			1			0					
		1 A	1 B	2 A	1 C	2 B	3 A	1 D	2 C	3 B	1 E	2 D	3 C	1 F	2 E	3 D	1 G	2 F	3 E	1 H	2 G	2 H	3 F	3 G	3 H	

1
liczba błędów językowych

Uzasadnienie oceny

Szeroki zakres środków językowych (zróżnicowana składnia, leksyka) umożliwiających pełną i swobodną realizację tematu; 1 dopuszczalny błąd językowy.

4b	Poprawność ortograficzna	2	1	0
----	--------------------------	---	---	---

0
liczba błędów ortograficznych

4c	Poprawność interpunkcyjna	2	1	0
----	---------------------------	---	---	---

0
liczba błędów interpunkcyjnych

Suma punktów	35
--------------	----

Realizacja 2.

Błędy rzeczowe, błędy w kompozycji			Błędy językowe (w tym stylistyczne), ortograficzne i interpunkcyjne
	01	Miłość to jedna z najważniejszych wartości w życiu	
	02	człowieka. Każdy człowiek odczuwa potrzebę miłości. To	
	03	właśnie miłość może być źródłem skrajności doświadczanych	
	04	przez ludzi, którzy nienawidzą i kochają, dostają skrzydeł	
	05	i upadają, są zdolni do kreowania rzeczywistości, ale	
	06	i pograżają się w marazmie i melancholii, widzą świat przez	
	07	różne okulary, ale i tracą sens życia. Świadectwem takiego	
	08	oblicza miłości jest literatura i wykreowani przez nią	
	09	bohaterowie. To oni i ich losy są najlepszym przykładem	
	10	pozwalającym czytelnikowi poznać naturę miłości.	
	11	Takim bohaterem jest Stanisław Wokulski – człowiek	
	12	pozytywizmu, czasu rozumu, wiedzy i nauki. Bolesław Prus	
	13	przedstawił go w swojej powieści, którą można uznać za	
	14	swoiste studium człowieka zakochanego. Miłość w „Lalce”	
	15	została ukazana wieloaspektowo i różnorodnie. Na plan	
	16	pierwszy wybija się właśnie Wokulski, którego uczucie ma	
	17	wyraźnie i silnie zindywidualizowany charakter	
	18	<u>o romantycznym rodowodzie</u> . Miłość innych bohaterów, ich	jęz.
	19	przelotne romanse i miłostki – z różnych pobudek i dla różnych	
	20	celów – są doskonałym lustrem, w którym może przeglądać się	
	21	Stanisław Wokulski. Czyni tak, bardzo często jest krytyczny	
	22	wobec innych i samego siebie, ale nie zawsze potrafi z tego	
	23	wyciągnąć wnioski.	
	24	Miłość do Izabeli pojawiła się w życiu Wokulskiego	
	25	niespodziewanie. Zobaczył ją i zakochał się od pierwszego	
	26	wejrzenia. To wszystko! Już! Szybko uświadomił sobie, że zbyt	
	27	wiele ich dzieli, aby mógł zdobyć jej względy. Nie wiedział	
	28	jeszcze, że człowiek zakochany może przenosić góry, że	
	29	miłość inspiruje. Okoliczności związane z wojną rosyjsko-	
	30	turecką i dawne znajomości z Rosji spowodowały, że	
	31	Wokulski, niejednokrotnie stawiając na szali własne życie,	
	32	wzbogacił się w dwójnasób. A przecież nie musiał. Posiadał	

	33	niewielki kapitał, który mógł wystarczyć na dostatnie życie.	
	34	Jednak założył sobie, że jak zdobędzie wielki majątek, to	
	35	będzie mógł oficjalnie starać się o rękę arystokratki. Tak oto	
	36	miłość zainspirowała Wokulskiego do działań wykraczających	
	37	poza rozsądek i rozum dojrzałego i wykształconego człowieka.	
	38	Szybko okazało się, że same pieniądze nie wystarczą. Nie	
	39	zraziło to jednak Wokulskiego. Kierowany ślełą miłością	
	40	podejmował różne działania, których celem było zbliżenie się	
	41	do Izabeli. Wierzył, że mu się uda. I rzeczywiście, otrzymał	
	42	w końcu przyrzeczenie Izabeli, której poglądy na miłość	
	43	w ogóle i na miłość Wokulskiego do niej były zgoła odmienne	
	44	od wyobrażeń bohatera. Wiarołomstwo tak idealizowanej	
	45	ukochanej doprowadziło do zerwania zaręczyn. Ta sama	
	46	miłość, która była inspiracją dla jego dotychczasowych działań,	
	47	teraz podcięła mu skrzydła, stracił chęć do życia, nie widział w	
	48	nim żadnego celu ani sensu. Próbował popełnić samobójstwo,	
	49	sprzedał sklep, rozwiązał spółkę, zakończył w Warszawie	
	50	interesy finansowe... Ostatecznie Prus nie ujawnił w powieści	
	51	dalszych losów swego głównego bohatera. Pozostawił	
	52	czytelnikowi różne tropy i dał możliwość snucia różnych	
	53	domysłów.	
	54	Według mnie miłość pozostawiła w duszy Wokulskiego	
	55	bolesne piętno. Miała być źródłem szczęścia bohatera, a była	
	56	tylko złudną nadzieją, która doprowadziła do nieodwracalnego	
	57	dramatu życiowego. Nawet hipotetyczna praca u Geista czy	
	58	podróż do Chin nie mogą wykorzenić z pamięci bohatera tak	
	59	tragicznego doświadczenia <u>ani myśleć o nim bez emocji</u> . Taka	jęz.
	60	miłość to trucizna i brzemię dźwigane do końca życia.	
	61	<u>Bohaterem</u> , którego miłość również inspirowała do	
	62	działania, ale później odebrała chęć do życia, jest Jacek	
	63	Soplica. Ten romantyczny <u>bohater</u> utworu Adama Mickiewicza	
	64	„Pan Tadeusz” zakochał się <u>na zabój</u> w córce stolnika	jęz.
	65	Horeszki. Roił sobie, że jest przyjacielem Stolnika i że ten mu	
	66	nie odmówi ręki córki. Zakochany w Ewie ślepo służył	
	67	Stolnikowi. A ponieważ cieszył się sławą i uznaniem wśród	
	68	okolicznej szlachty, bez problemu spełniał wszystkie jego	

	69	zlecenia związane z politycznymi ambicjami. Liczył na to, że	
	70	Stolnik doceni jego poświęcenie, oddanie i bezgraniczną	
	71	wierność. Nie brał sobie do serca tego, co wielu mu mówiło, że	
	72	stolnikowe progi są za wysokie na Jacka nogi. Był zakochany.	
	73	Rzeczywistość okazała się niebawem okrutna dla Soplicy.	
	74	Stolnik dał mu wyraźnie do zrozumienia, że to nie on, Jacek	
	75	Soplica, jest odpowiednim pretendentem do ręki Ewy.	
	76	Upokorzony i pozbawiony nadziei na spełnienie swej	
	77	bezgranicznej miłości do pięknej arystokratki Soplica popadł	
	78	w czarną rozpacz. Stracił sens i chęć do życia. Przestał	
	79	przewodzić okolicznej szlachcie, zaczął pić, ożenił się	
	80	z niekochaną przez siebie kobietą, którą unieszczęśliwił.	
	81	A kiedy podczas ataku Moskali na zamek Horeszki zabił	
	82	Stolnika, to przełała się czara goryczy. Świadkiem popełnionej	
	83	zbrodni był Gerwazy, stary służący Stolnika. Soplicę	
	84	okrzyknięto zdrajcą. Wyśmiewany przez innych, zabójca,	
	85	zdrajca ojczyzny... ucieka po kryjomu z Litwy, aby ostatecznie	
	86	zwyciężyć samego siebie, odpokutować popełnione grzechy	
	87	i poświęcić się dla dobra zniewolonego kraju. Zmienił	
	88	nazwisko, został księdzem, stał się tajnym emisariuszem.	
	89	W romantyczną kreację bohatera zostały wpisane dwie	
	90	miłości: do kobiety i do ojczyzny. Zgodnie ze światopoglądem	
	91	epoki – obie nieszczęśliwe i obie tragiczne. Ale to miłość do	
	92	ojczyzny stała się przyczynkiem do odkupienia win	
	93	popełnionych przez Jacka. Ksiądz Robak umiera, ale z wiarą,	
	94	że Tadeusz i Zosia węzłem małżeńskim złączą zwaśnione	
	95	rody, a ojczyznę niebawem wyzwoli Napoleon maszerujący na	
	96	Rosję.	
	97	Miłość to burzliwy, dramatyczny, a czasem tragiczny	
	98	w skutkach proces, który silnie wpływa na życie człowieka. To	
	99	miłość inspirowała wspomnianych bohaterów do działania,	
	100	ale... Byli skuteczni w swych postępowaniach, kiedy mieli	
	101	nadzieję, ale... Obaj doświadczyli destrukcyjnej siły miłości,	
	102	ale... Zakochani bohaterowie w konfrontacji z rzeczywistością	
	103	przegrywają, ale... Prawdziwa natura miłości okazuje więc się	
	104	nieprzewidywalna. [813]	

1.	Spełnienie formalnych warunków polecenia	1	0
----	--	---	---

Uzasadnienie oceny

Wypracowanie w całości spełnia formalne warunki polecenia:

- nie zawiera błędu kardynalnego
- znajduje się w nim odwołanie do dwóch utworów literackich, z których każdy jest lekturą obowiązkową (*Lalka* Bolesława Prusa i *Pan Tadeusz* Adama Mickiewicza).
- w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu
- jest wypowiedzią argumentacyjną.

2.	Kompetencje literackie i kulturowe	0 – 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16	liczba błędów rzeczowych	Ogółem KLiK
			0	15

Uzasadnienie oceny

W wypracowaniu wykorzystano w pełni funkcjonalnie dwa utwory literackie oraz kontekst historycznoliteracki. Argumentacja jest zadowalająca.

3. Kompozycja wypowiedzi

3a	Struktura wypowiedzi	3	2		1		0	
		A	B	D	C	E	F	G

Uzasadnienie oceny

Elementy treściowe zostały w całej pracy zorganizowane problemowo; podział wypowiedzi poprawny zarówno w skali ogólnej, jak i w zakresie struktury akapitów; zamysł kompozycyjny zrealizowany w sposób wyrazisty i konsekwentny.

3b	Spójność wypowiedzi	3	2	1	0
----	---------------------	---	---	---	---

0
liczba błędów w spójności

Uzasadnienie oceny

Wywód w całości uporządkowany i spójny.

3c	Styl wypowiedzi	1	0
----	-----------------	---	---

Uzasadnienie oceny

Styl adekwatny do sytuacji komunikacyjnej, jednorodny.

4. Język wypowiedzi

4a	Zakres i poprawność środków językowych	7	6	5			4			3			2			1			0						3
		1 A	1 B	2 A	1 C	2 B	3 A	1 D	2 C	3 B	1 E	2 D	3 C	1 F	2 E	3 D	1 G	2 F	3 E	1 H	2 G	2 H	3 F	3 G	3 H

Uzasadnienie oceny

Szeroki zakres środków językowych (zróżnicowana składnia, leksyka) umożliwiających pełną i swobodną realizację tematu; 3 dopuszczalne błędy językowe.

4b	Poprawność ortograficzna	2	1	0	0
					liczba błędów ortograficznych

4c	Poprawność interpunkcyjna	2	1	0	0
					liczba błędów interpunkcyjnych

Suma punktów	34
--------------	----